

Po co wyceniać wierzycelności?

REMIGIUSZ REKMAN

Powodów określania wartości wierzycelności może być bardzo wiele, jednakże, zanim przejdziemy do meritum sprawy, musimy w pierwszej kolejności określić, czym w ogóle są wierzycelności, gdyż nie jest to takie oczywiste.

Otóż wierzycelność jest to prawo wierzyciela do żądania od dłużnika spełnienia określonego świadczenia wynikającego z łączącego obie strony stosunku prawnego. Wierzycelność może obejmować jedno lub wiele roszczeń. Przeciwnostwem wierzycelności jest dług dłużnika wobec wierzyciela.

Co to jest wierzycelność

Wierzycelność może dotyczyć jednakowo pewnej ilości pieniędzy, własności rzeczy, albo innego prawa majątkowego lub podjęcia określonego działania przez dłużnika wobec wierzyciela, a nawet zaprzestania działania.

Tam, gdzie występuje stosunek zobowiązaniowy pomiędzy stronami, to są one względem siebie wierzycielem (łac. creditor) lub dłużnikiem (łac. debitor) i mają wobec siebie wierzycelność,

rozpatrywaną w ujęciu finansowym jako należność lub zobowiązanie, czyli dług.

Zwykle wierzycelności dotyczą zapłaty w terminie przyszłym i w związku z tym rzadko się zdarza, by ich wartość była równa należności głównej. Wartość wierzycelności może być wyższa od jej nominału, gdy nie występuje ryzyko jej odzyskania, a wierzycelność jest oprocentowana odsetkami lub wartość należności ubocznych przewyższa wartość ryzyka.

Jednakże takie przypadki w praktyce występują bardzo rzadko. Najczęściej spotykamy się z sytuacją, gdy wartość wierzycelności jest niższa niż jej wartość nominalna. Po pierwsze wynika to z ryzyka związanego z samą wierzycelnością oraz dłużnikiem, w tym prawdopodobieństwem jej odzyskania. Po drugie z czasu i uwzględnienia wartości

REKLAMA

Portal bezpłatnych ofert biznesowych

Spójrz na biznes z naszej strony

biznes2biznes.com

Zamieść bezpłatną ofertę

pieniądza w czasie. Oczywiście czynników kształtujących wartość wierzytelności może być znacznie więcej, ale kolejnym bardzo istotnym jest cel samej wyceny.

Wierzytelność można rozpatrywać w ujęciu prawnym, jako prawo wierzyciela wynikające z zawartej umowy lub decyzji administracyjnej. Wierzytelność można również analizować w ujęciu księgowym jako część aktywów danego podmiotu – jego należności, albo w ujęciu stricte finansowym – jako określoną sumę pieniędzy należną wierzycielowi od jego dłużnika.

Z tą ostatnią kategorią spotykamy się najczęściej, gdyż wierzytelności w ujęciu finansowym wynikają zwykle z różnego rodzaju umów: kredytu i pożyczki, leasingu, najmu, usług telekomunikacyjnych, czy chociażby sprzedaży z odroczonym terminem płatności – tzw. kredyt kupiecki. Mogą stanowić też świadczenia akcesoryjne do należności głównej, jak np.: odsetki, kary umowne, odszkodowania. Osobną grupą należności są te powstałe z decyzji administracyjnych, jak: cła, podatki, składki ZUS.

Ujęcie księgowe i wycena wierzytelności

W praktyce najczęściej szacowana jest wartość wierzytelności w ujęciu księgowym lub finansowym – rozumiane jako należności.

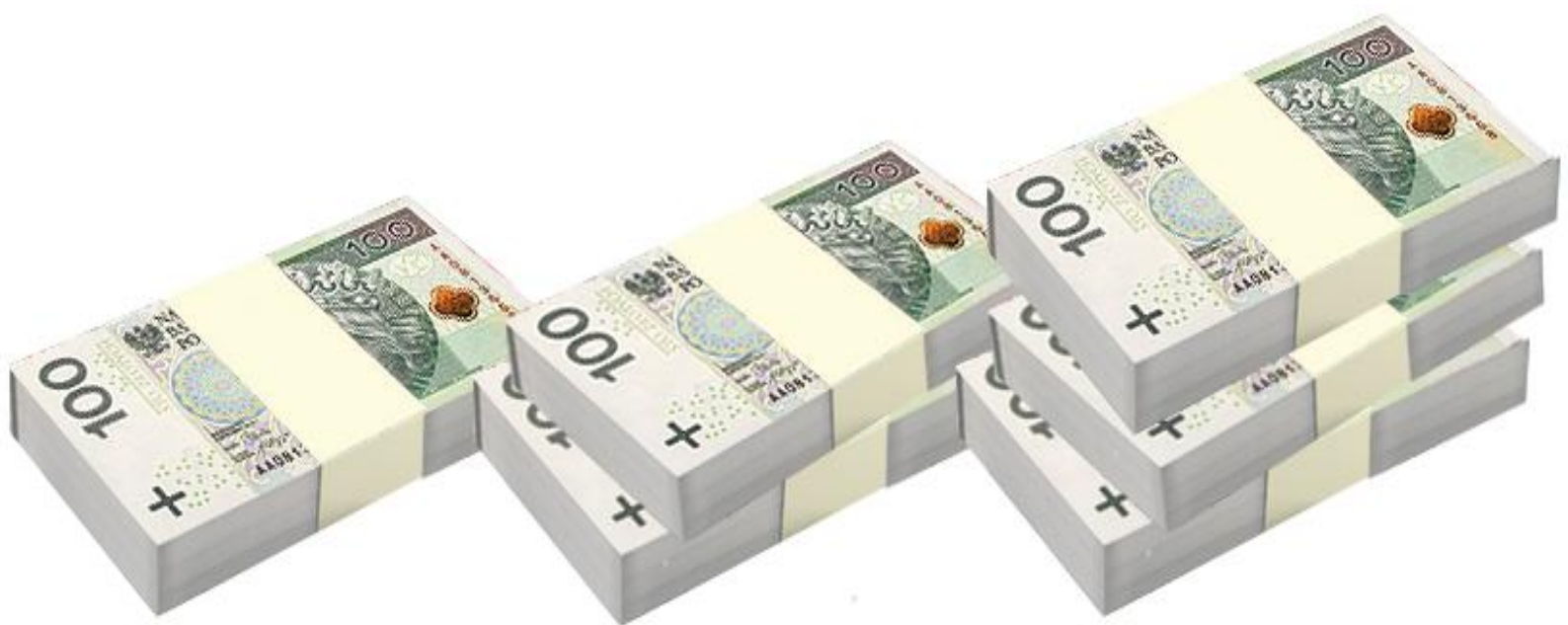
W ujęciu księgowym należności krótkoterminowe (do 12 miesięcy) i długoterminowe (powyżej 12 miesięcy) stanowią część składową aktywów bilansu. Zgodnie z art. 28 Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz.U. Nr 121,

poz. 591) aktywa i pasywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w sposób następujący.

W zależności od rodzaju podmiotu, może on być zobligowany do okresowego dokonywania wyceny posiadanych należności i stosowania odpowiednich korekt zgodnie z MSSF 9 (Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej) – standardem opublikowanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. Jednakże oprócz instytucji finansowych i podmiotów notowanych na GPW wycena wartości wewnętrznej należności zazwyczaj wykonywana jest na potrzeby określenia odpisów aktualizujących i rezerw lub ustanowienia na nich zabezpieczeń np. przelewu wierzytelności przyszłych.

Oprócz wyceny wartości wierzytelności na potrzeby sprawozdawczości finansowej istnieje wiele innych powodów do ich szacowania. Najczęściej spotykanym celem wyceny wierzytelności jest określenie wartości transakcyjnej – rozumianej jednakowo, jako określenie poziomu ceny ofertowej określanej przez zbywcę (cedenta), ale również przez potencjalnego nabywcę (cesjonariusza) na potrzeby określenia dochodowości transakcji takiej cesji wierzytelności.

Ponadto inwestorzy dokonują wyceny posiadanych portfeli wierzytelności w celu określenia wartości wnoszonego aportu. Wycena dokonywana jest również w różnego rodzaju postępowaniach sądowych – zarówno cywilnych, jak i gospodarczych, a nawet przy podziale majątku. Wierzytelności wyceniane są również na potrzeby postępowań upadłościowych, restrukturyzacyjnych i likwidacyjnych, gdzie syndyk musi określić cenę ofertową zbywanego pakietu wierzytelności.

W tym przypadku wycena wiarytelności nabiera szczególnego znaczenia, gdyż z jednej strony syndyk chce uzyskać najwyższą cenę dla masy upadłości, aby móc w jak największym stopniu zaspokoić wierzycieli, a z drugiej strony ma ograniczony czas na ekspozycję oferty na rynku i znalezienie cesjonariusza.

Dlatego w przypadku zbywania wiarytelności w toku upadłości bardzo istotne jest, aby został określony, chociaż odpowiedni poziom wartości ofertowej, gdyż czas jest jednym z zasadniczych kryteriów działających ujemnie na wartość wiarytelności. Kolejnym powodem szacowania wartości wiarytelności jest konieczność określenia podstawy opodatkowania transakcji związanych z przelewem lub umorzeniem wiarytelności.

Biorąc pod uwagę liczbę i różnorodność powodów, dla których wykonywana jest wycena wartości wiarytelności, bardzo istotne jest określenie celu jej dokonywania, gdyż w zależności od tego rzeczoznawca dokona szacowania odpowiednią metodą.

Inna będzie wartość wewnętrzna wiarytelności na potrzeby bilansu, inna będzie wartość tej samej wiarytelności na potrzeby określenia ewentualnej ceny sprzedaży, a jeszcze zupełnie inna dla potencjalnego inwestora, który określi jej wartość własnym modelem zakładającym oczekiwaną wysoką stopę zwrotu związaną z potencjalnym ryzykiem. Dlatego, aby wycena wartości wiarytelności sama w sobie miała jakąś wartość, należy przede wszystkim określić cel, dla którego dokonywane jest szacowanie wiarytelności.

Reasumując, rzadko się zdarza, aby wiarytelność była warta tyle, ile wynosi jej należność główna, a sposób jej oszacowania – co za tym idzie – wartość, w dużej mierze zależy od powodu wykonywania wyceny, np.:

- sprawozdawczości finansowej,
- oszacowania wartości majątku w postępowaniach upadłościowych, restrukturyzacyjnych, układowych lub likwidacyjnych,
- transakcji kupna i sprzedaży,
- oszacowania stopy zwrotu z inwestycji w portfel wiarytelności,
- określenia wartości zabezpieczenia,
- określenia wartości w postępowaniach sądowych, odszkodowawczych,
- weryfikacji zdolności kredytowej,
- określenia wartości aportu,
- ustalenia podstawy opodatkowania. ■

Autor jest absolwentem Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Finansów Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Studiów Podyplomowych Windykacja i Zarządzania Należnościami Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu oraz Studiów Podyplomowych Windykacja Należności Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Polecamy smaczne i zdrowe przepisy nie tylko dla vegan i wegetarian

Chrupiące stripsy z boczniaka jak z KFC

26 kwietnia 2021 / Dania główne

Mięciutkie w środku, chrupkie na zewnątrz. Przepis na wegańskie stripsy boczniakowe z panierką jak z KFC. Pokazywałem Wam już jak zrobić kalafióra jak z KFC,... [Czytaj więcej »](#)

Rzodkiewkowy twarożek z tofu.

22 kwietnia 2021 / Na kanapkę

Prosty sposób na zrobienie wegańskiego twarożku, w smaku przypominającego biały ser. Sezon rzodkiewkowy mamy w pełni, jest to idealny czas na kombinowanie z tym warzywem... [Czytaj więcej »](#)

Sushi z tofu i łososiewą marchewką.

15 kwietnia 2021 / Dania główne

Proste wegańskie sushi maki bez kombinowania, z marchewką a'la łosoś i pieczonym, marynowanym tofu. Na sushi trzeba mieć flow, czasem mnie nachodzi ochota na kilka... [Czytaj więcej »](#)

Ostre pesto z liści rzodkiewki zero-waste + propozycja na penne z zielonymi warzywami.

22 kwietnia 2021 / Dania główne, Na kanapkę

Zdziwicie się jak dobre może być pesto z liści rzodkiewki, z migdałami i ziarnami słonecznika. Zawsze podchodziłem z lekkim niedowierzaniem, że jak to pesto z... [Czytaj więcej »](#)

